

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 95/2018 vp

### Vastaus kirjalliseen kysymykseen testamenttien rekisteröinnistä ja säilytyksestä

#### Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikko Alatalon /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 95/2018 vp:

*Mihin toimiin hallitus ryhtyy, että testamenttien säilyttäminen turvataan nykyistä paremmin?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kirjallisessa kysymyksessä ehdotetaan lailla säädettäväksi, että testamentit rekisteröitäisiin ja niitä säilytettäisiin maistraateissa. Ehdotuksen mukaan testamenttien rekisteröinti selkeyttäisi nykytilannetta ja loisi turvaa kaikille osapuolille. Näin testamentista olisi vain yksi virallisesti hyväksytty versio.

Valtakunnallisen testamenttirekisterin perustamista on ehdotettu vuosien varrella eri yhteyksissä. Palaute on kuitenkin aina ollut ristiriitaista, eikä hanke ole edennyt. Tämä osoittaa, että asia on monitahoinen.

Sinänsä testamenttirekisteri olisi teknisesti mahdollista toteuttaa. Rekisteri yksinään ei kuitenkaan riittäisi poistamaan niitä kysymyksessäkin esille otettuja oikeudellisia epävarmuustekijöitä, joita esimerkiksi usean perättäisen testamentin olemassaolo aiheuttaa. Näiden kysymysten ratkaisemiseksi pitäisi ensinnäkin päättää, tutkitaanko testamentin muotovaatimukset rekisteröinnin yhteydessä. Olennaista olisi niin ikään pohtia, säädettäisiinkö rekisteröinti myös testamentin pätevyyden edellytykseksi. Olisi lisäksi ratkaistava, voitaisiinko rekisteriin merkitä myös tieto rekisteröidyn testamentin peruuttamisesta. Vielä olisi mietittävä, mikä olisi rekisterimerkinnän suhde testamentin muuttamiseen. Kaikilla näillä seikoilla olisi laajakantoisia seurauksia testamenttikäytäntöihin. Esimerkiksi juuri ennen kuolemaa laadittua niin sanottua hätätilatestamenttia ei yleensä ehdittäisi rekisteröidä ennen testamentintekijän kuolemaa. Tämä merkitsisi, että testamentin tekijän viimeinen tahto ei toteutuisi. Muutos jäämistöikeuden peruseriaatteisiin olisi tältä osin merkittävä.

Voimassaolevan lainsäädäntömme mukaan testamentin voi tehdä ja sitä voi muuttaa helposti kuolemaansa saakka ilman viranomaisen myötävaikutusta. Testamenttia voi nykyisinkin säilyttää turvallisesti ja testamentin tekijä voi niin halutessaan monella eri tavoin varmistaa, että testamentti

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 95/2018 vp

varmasti löydetään hänen kuolemansa jälkeen. Myös yksityisiä palveluja testamentin säilyttämiseen on tarjolla. Nykyinen järjestelmä on tarkoituksenmukainen, eivätkä kysymyksessä esille tuodut, sinänsä ymmärrettävät huolet ilmennä laaja-alaista ongelmaa testamentin tekijän viimeisen tahdon toteutumisessa. Edellä kerrotuin tavoin rekisteröintipakko testamentin pätevyyden edellytyksenä voisi sen sijaan joissain tapauksissa estää viimeisen tahdon toteutumisen.

Hallitus ei käytettävissä olevien tietojen perusteella arvioituna pidä tarkoituksenmukaisena ryhtyä toimiin yhtenäisen, viranomaisen ylläpitämän testamenttirekisterin perustamiseksi.

Helsingissä 11.4.2018

Oikeusministeri Antti Häkkänen